

Aftageranalyse 2021

Arkitektskolen Aarhus & Det Kongelige Akademi

Indhold

1.	Analysens formål	_____	s. 3
2.	Hovedtemaer for analysen	_____	s. 4
3.	Hovedkonklusioner for analysen	_____	s. 5
4.	Aftagernes kompetencebehov	_____	s. 6
5.	Fremtidens kompetencebehov	_____	s. 17
6.	Aftagernes fokuspunkter i rekruttering	_____	s. 23
7.	Bilag	_____	s. 30

Aftageranalysens formål

Arkitektskolen Aarhus og Det Kongelige Akademi har i efteråret 2021 gennemført en aftageranalyse blandt aftagere af dimittender fra de to arkitektskoler. Som del af analysen er der udsendt et spørgeskema til aftagere samt gennemført to fokusgrupper.

Undersøgelsen fokuserer på de behov og ønsker, som aftagere af dimittender fra arkitektskolerne efterspørger hos nyuddannede arkitekter og vurderingen af, hvordan arkitektuddannelserne matcher arbejdsmarkedets behov.

Denne undersøgelse indgår i Arkitektskolen Aarhus og Det Kongelige Akademis løbende arbejde med at udvikle arkitektuddannelserne og bidrage til arkitektfagets udvikling.

Alle dele i analysen samt det overordnede undersøgelsesdesign og afrapportering er gennemført af DAMVAD Analytics. Vi vil i de analytiske afsnit præsentere resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen samt inddrage indsigter fra fokusgrupperne løbende.

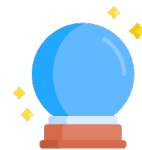
Aftageranalysen er struktureret efter tre analytiske kapitler:

1. Aftagernes kompetencebehov

Analyse af aftagernes behov for kompetencer hos nyligt uddannede arkitekter fordelt på følgende typer af kompetencer:

- Faglige kompetencer
- Metodiske og praktiske kompetencer
- Generiske kompetencer

2. Fremtidens kompetencebehov

Analyse af aftagernes forventninger til fremtiden - herunder hvilke kompetencer de forventer vil blive efterspurgt mere, samt årsagen til den forventede udvikling i efterspørgslen.

Dertil præsenteres indsigter i, hvad aftagerne forventer at efteruddanne deres medarbejdere, som er arkitekter, i.

3. Aftagernes fokuspunkter i rekruttering

Analyse af, hvorvidt aftagerne lægger vægt på erfaring hos dimittenderne - herunder hvilke erfaringer, der vægter højest.

Hertil præsenteres indsigter i hvilken betydning forskellige faktorer har for bedømmelsen af en jobkandidat, fx portfolio og karakterer.

Sammenfatning

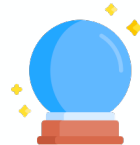

1. Aftagernes kompetencebehov

På tværs af faglige, metodiske og generiske kompetencer ser vi overordnet betragtet overensstemmelse mellem aftagernes kompetencebehov og de kompetencer, dimittenderne besidder.

Nogle kompetencer, fx inden for byggeteknik, samt forståelse for **arbejdsgange** og **procesforståelse**, oplever flere aftagere mangel på hos nyuddannede arkitekter. Dog mener de ikke, at disse skal tilegnes under uddannelse, men i stedet i praktikforløb eller som færdiguddannede.

Omtrent halvdelen af aftagere oplever, at mange dimittender mangler viden om **byggejura**, kendskab til **plansystemet** og **forståelse for det politiske system**. Særligt kendskab til **plansystemet** mener de, at arkitekterne bør tilegne sig under uddannelse, og her ses der altså ikke et match mellem kompetencebehovet og kompetenceudbudet.

2. Fremtidens kompetencebehov

Knap halvdelen af aftagerne forventer, at antallet af arkitekter i deres virksomheder forbliver som i dag. Dertil forventer en stor andel, at de kommer til at ansætte flere arkitekter. Dette bunder særligt i arkitekternes generalistrolle, at deres opgaver ikke kan automatiseres samt en generel vækst. Disse forventninger gælder på tværs af brancher.

Aftagerne forventer, at særligt kompetencer inden for **bæredygtighed** vil blive centrale fremover. For at sikre **bæredygtighed** i byggeriet, er der behov for at tænke nye materialer, og det pointeres, at især arkitekter har en rolle at spille her.

Fokus på **bæredygtighed** spejles i aftagernes forventninger til, hvad deres ansatte arkitekter kommer til at efterspørge efteruddannelse inden for. Her er **bæredygtighed** nævnt dobbelt så mange gange som efteruddannelse i **projektledelse**, som ligger på andenpladsen.

3. Aftagernes fokuspunkter i rekruttering

Når aftagerne skal rekruttere nyuddannede, fylder erfaring fra **studierelevant arbejde** og **praktikophold** meget. Aftagerne fremhæver, at erhvervserfaring viser, at dimittenderne kan indgå på en arbejdsplads, og at dette er vigtigt.

Dertil er **sproglige kompetencer** vægtet højt, selvom aftagerne fremhæver, at nyuddannede arkitekter ofte er udfordrede på dette. Det kan være en udfordring ift. at kunne formidle idéer og visioner til forskellige aktører, hvilket ofte er en stor del af arbejdet som arkitekt.

I spørgeskemaundersøgelsen ser vi, at omtrent halvdelen af aftagerne lægger vægt på **en god portfolio**. I fokusgrupperne blev det dog tydeligt, at dette især gælder for de private aftagere, imens de offentlige ikke tillægger denne stor værdi. I både spørgeskemaundersøgelsen og fokusgrupperne fremgik det, at karakterer ikke er et centralt fokuspunkt i rekrutteringen.

Aftagernes kompetencebehov

Aftagernes kompetencebehov

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt aftagerne, hvorvidt de lægger vægt på en række kompetencer, samt om de oplever, at dimittenderne besidder disse. Dertil har vi spurgt, hvor aftagerne mener, at arkitekterne skal tilegne sig kompetencerne.

Dette giver et indblik i aftagernes behov for kompetencer hos nyuddannede arkitekter, samt om der er et match imellem kompetencebehovet og det skolerne uddanner dimittenderne i. Dertil giver spørgeskemaundersøgelsen indblik i, hvor aftagerne forventer, at arkitekterne tilegner sig kompetencerne. Dette giver et grundlag for at vurdere, hvilke kompetencer der bør prioriteres på arkitektuddannelsen, og hvilke der kan varetages af udbydere af efter- og videreuddannelse.

Som supplement til spørgeskemaet har vi udført to fokusgrupper med aftagere fra hhv. den private og den offentlige sektor. Disse giver en mere dybdegående forståelse for deltagernes kompetencebehov, hvilket vil blive præsenteret i slutningen af kapitlet.

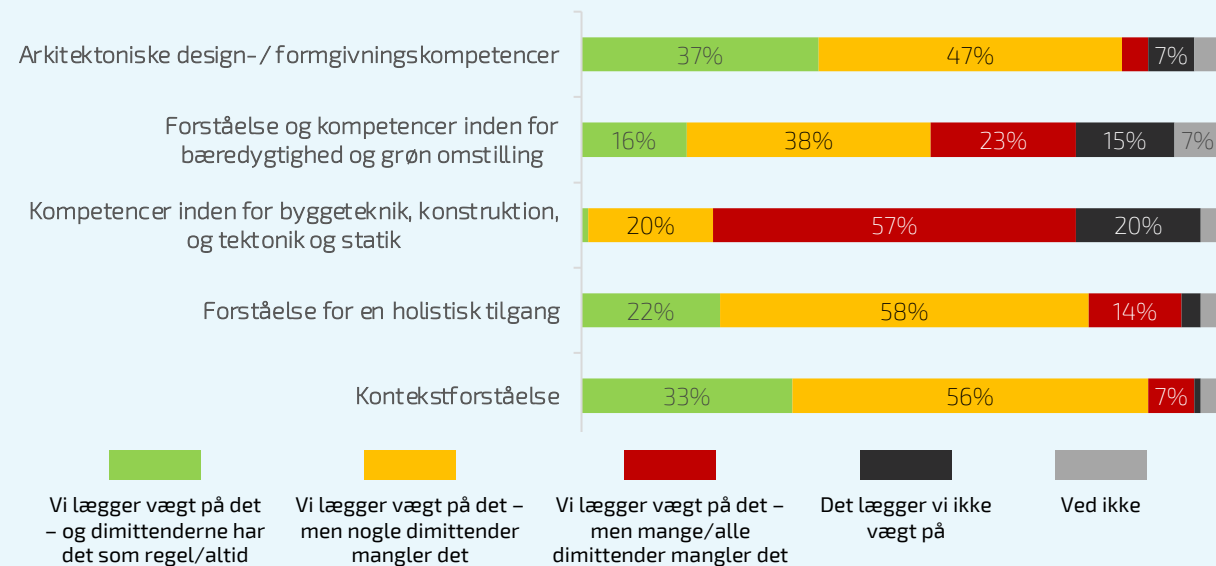
Faglige kompetencer

Langt de fleste aftagere lægger vægt på de faglige kompetencer. Dertil ser vi, at aftagere i højere grad oplever, at dimittenderne besidder de faglige kompetencer, men at der alligevel er nogle eller mange dimittender der mangler dem. Dermed ses et match imellem dét, arkitekterne uddannes i, og arbejdsmarkedets kompetencebehov.

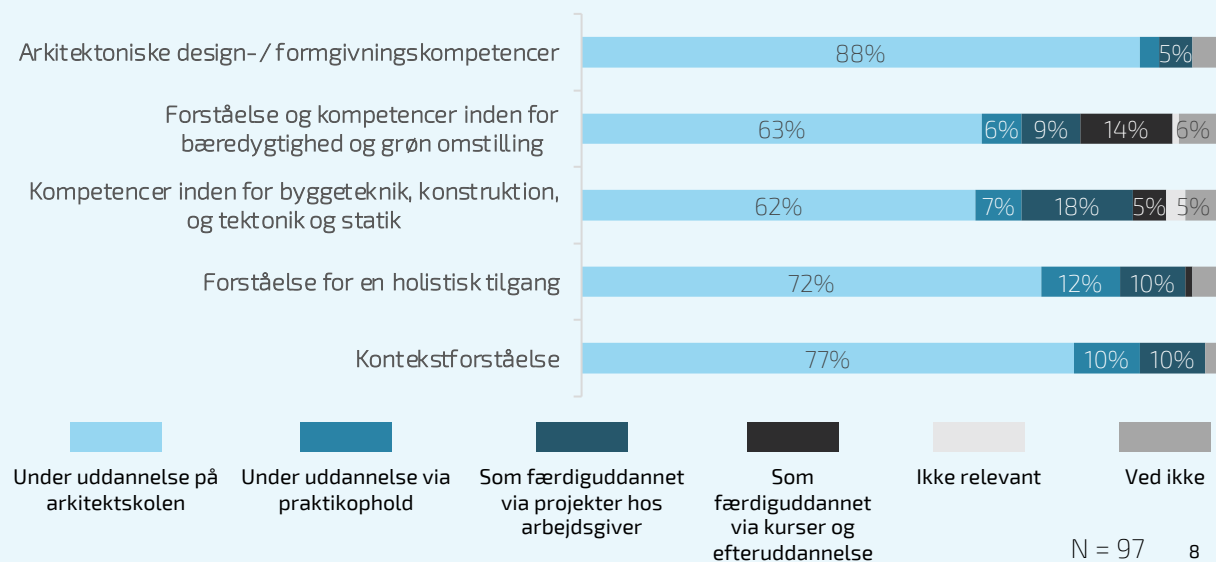
78 pct. af aftagere der deltog i undersøgelsen oplever, at nyuddannede arkitekter mangler **kompetencer inden for byggeteknik, konstruktion samt tektonik og statik**. Hele 57 pct. svarer, at mange eller alle dimittender mangler kompetencer inden for dette.

Aftagerne mener overordnet betragtet, at arkitekterne skal tilegne sig de faglige kompetencerne under uddannelse. Dog ser vi, at 23 pct. af aftagerne mener, at arkitekter bør tilegne sig **kompetencer inden for byggeteknik, konstruktion samt tektonik og statik** efter uddannelse. Det samme gør sig gældende for **kompetencer inden for bæredygtighed**.

I hvor høj grad lægger I vægt på nyuddannede arkitekters faglige kompetencer?

Hvor mener du, at arkitekter ideelt skal tilegne sig faglige kompetencer?

Metodiske og praktiske kompetener

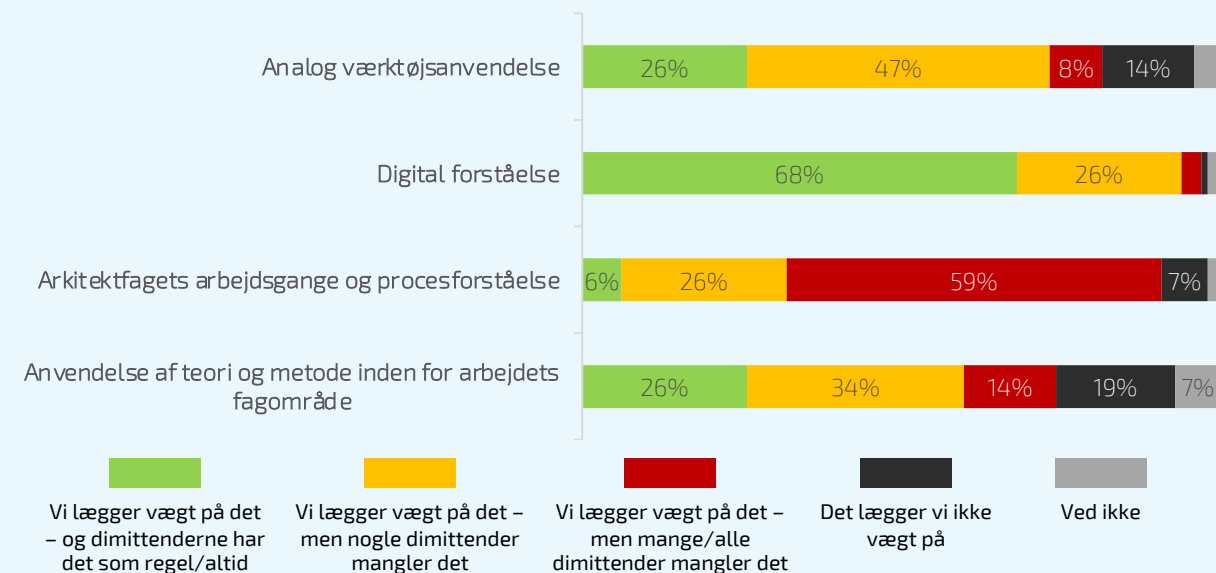
74 pct. til 95 pct. af aftagerne lægger vægt på nyuddannede arkitekters metodiske kompetencer. Særligt ser vi, at aftagerne lægger vægt på **analog værktøjsanvendelse** og **digital forståelse**, hvilket de fleste dimittender ligeledes besidder. For disse to kompetencer er der altså match mellem arkitektskolernes kompetenceudbud og aftagernes kompetencebehov.

Det er dog i mindre grad tilfældet for dimittendernes kompetencer inden for **teori og metode** samt **forståelse for arkitektfagets arbejdsgange og procesforståelse**. 59 pct. lægger vægt på nyuddannede arkitekters forståelse for **arbejdsgange og procesforståelse**, men at mange dimittender mangler dette.

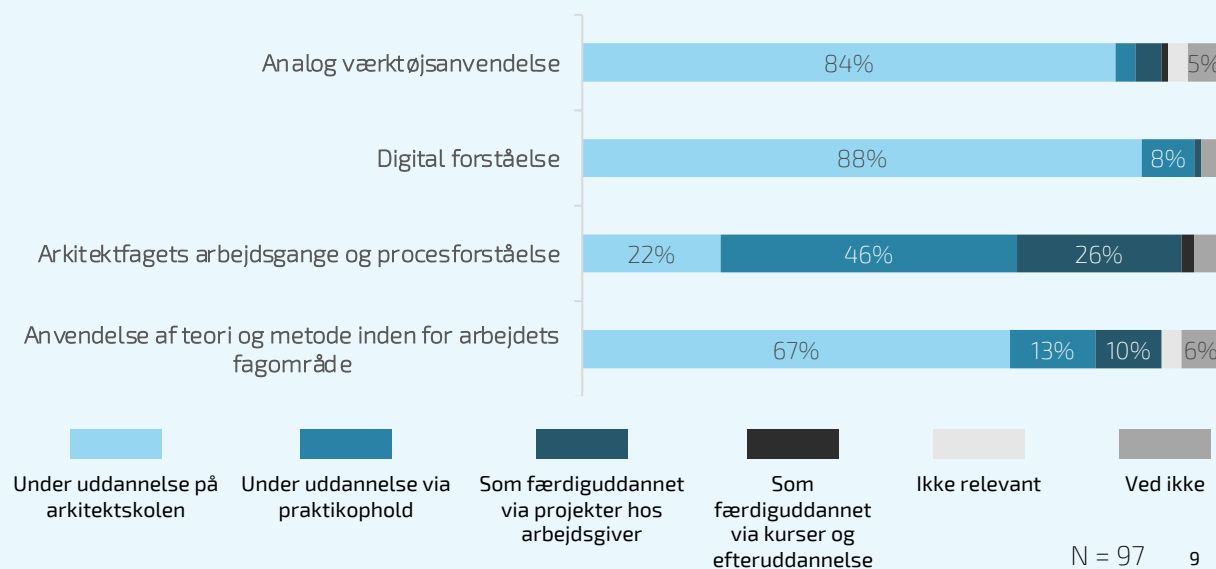
Dog er det vigtigt at bemærke, at aftagerne ikke i udpræget grad mener, at forståelse for **arkitektfagets arbejdsgange og procesforståelse** skal tillæres på arkitektskolerne, men snarere gennem praktikophold eller som færdiguddannet.

De øvrige metodiske kompetencer forventer størstedelen af aftagerne, at arkitekterne skal tilegne sig under uddannelse.

I hvor høj grad lægger I vægt på nyuddannede arkitekters metodiske og praktiske kompetencer?

Hvor mener du, at arkitekter ideelt skal tilegne sig metodiske og praktiske kompetencer?

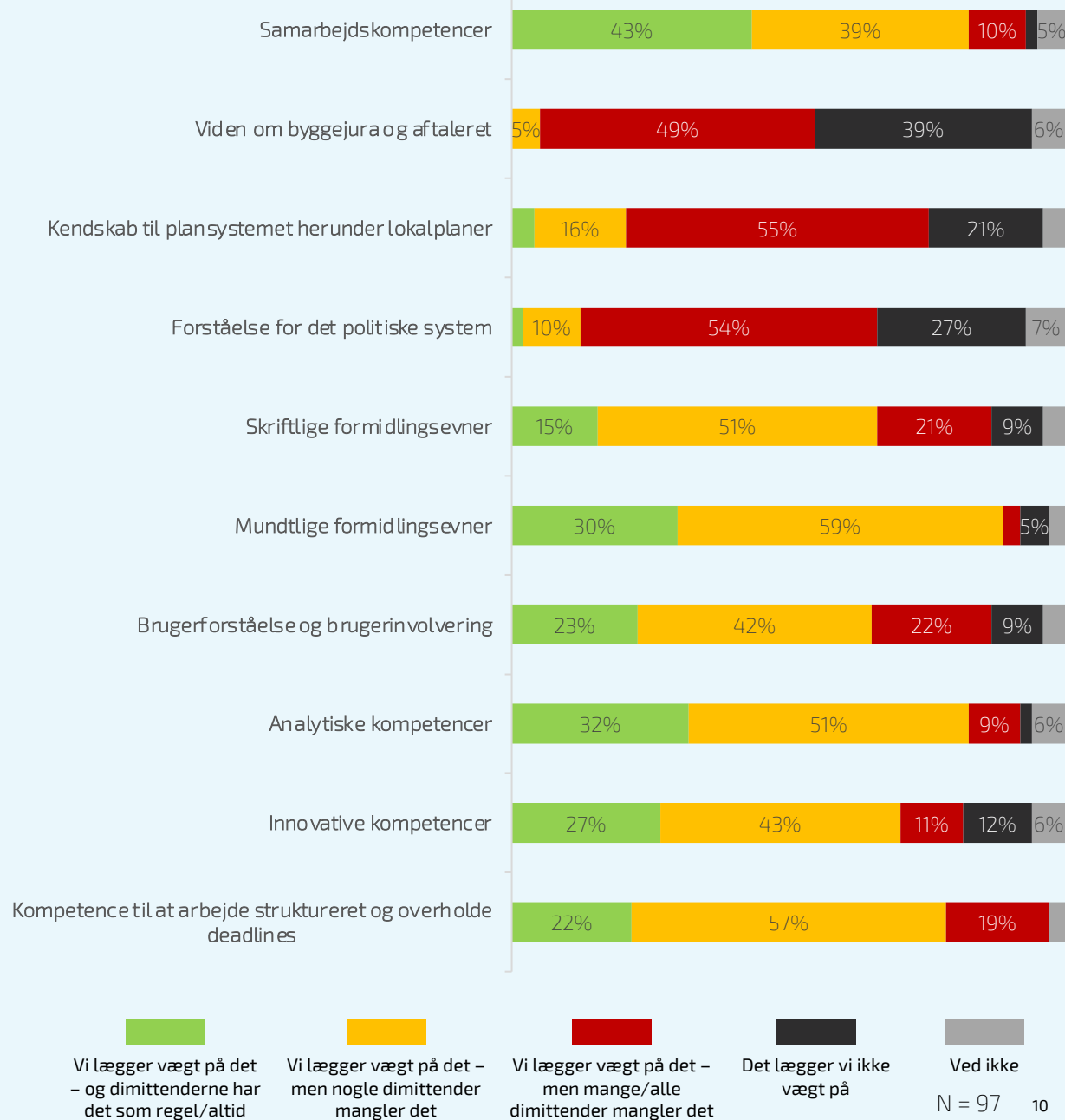
Generiske kompetencer

Vi har ligeledes spurgt ind til en række generiske kompetencer. Her ser vi, at aftagerne lægger vægt på dem alle og samtidigt oplever, at dimittenderne besidder dem. Særligt oplever aftagerne, at dimittenderne besidder gode **samarbejdskompetencer**.

Som figuren til højre viser, svarer flere af aftagerne "Vi lægger vægt på det, men nogle dimittender mangler det" for de fleste af de generiske kompetencer. Dette indikerer, at der trods det gode match imellem kompetenceudbud og efterspørgsel, er nogle dimittender, der ikke besidder de nævnte generiske kompetencer.

Fordelingen er anderledes for "**viden om byggejura og aftaleret**", "**kendskab til plansystemet**" og "**forståelse for det politiske system**". Omtrent halvdelen af aftagerne oplever, at mange eller alle dimittender mangler disse kompetencer. Dog ser vi også, at 35 pct. ikke lægger vægt på disse kompetencer, hos nyuddannede arkitekter, hvilket vidner om at der eksisterer forskellige kompetencebehov for aftagerne.

I hvor høj grad lægger I vægt på nyuddannede arkitekters generiske kompetencer?

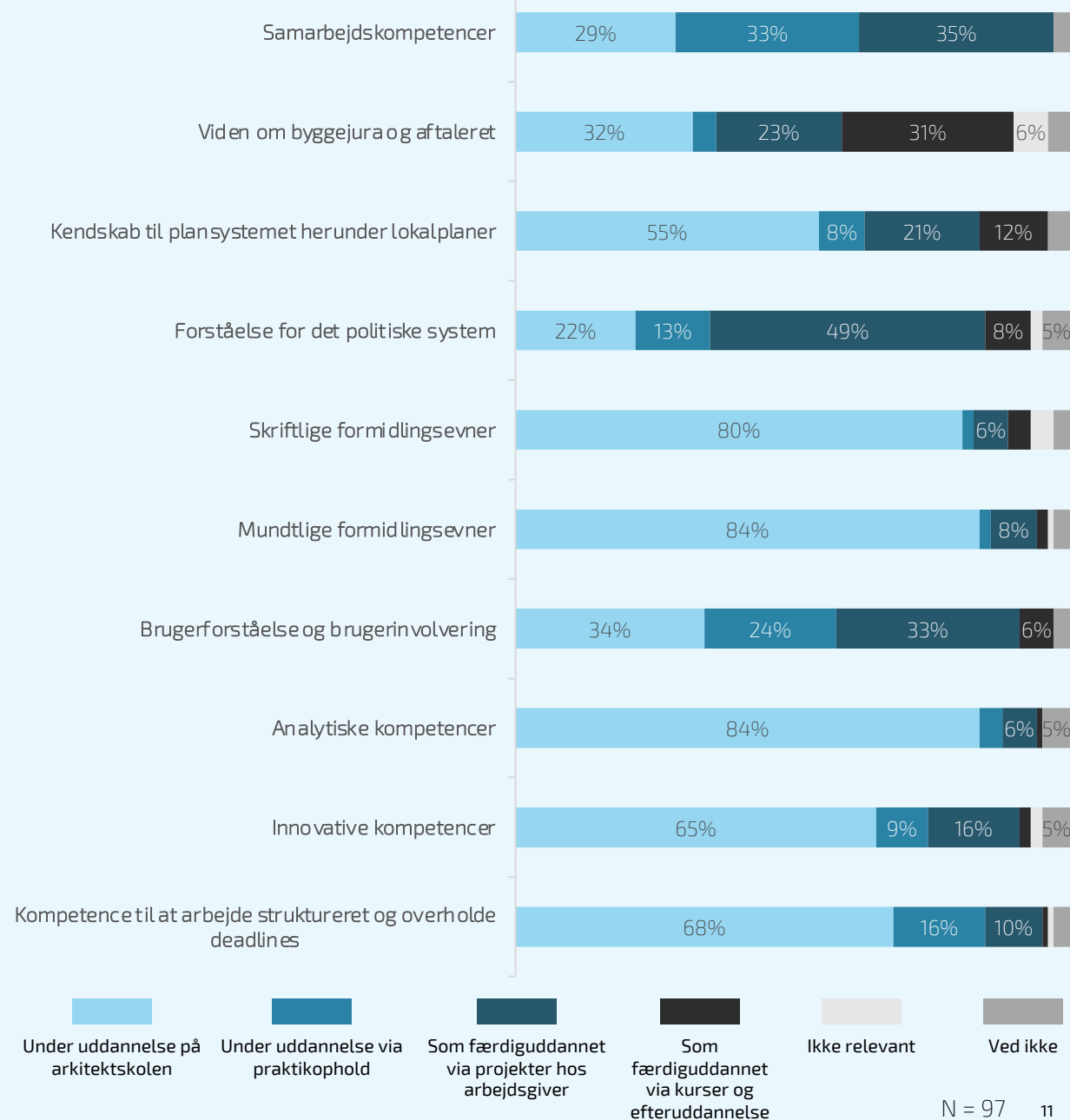
Tilegnelse af generiske kompetencer

En række af de generiske kompetencer mener 74 pct. til 88 pct. af aftagerne i undersøgelsen skal tilegnes under uddannelse: **Formidlingsevner, analytiske kompetencer, innovative kompetencer og kompetencer til at arbejde struktureret.**

Andre generiske kompetencer mener aftagerne i stedet skal tilegnes under praktikophold eller som færdiguddannede: **Samarbejdskompetencer, forståelse for det politiske system** samt **brugerforståelse og brugerinvolvering.** Disse kompetencer forventer 22 pct. til 34 pct. af aftagerne i undersøgelsen, at arkitektskolerne underviser dimittenderne i.

Som vist på forrige side oplever 54 pct. til 71 pct. af aftagerne, at dimittenderne mangler viden om **byggejura, kendskab til plansystemet og forståelse for det politiske system.** Som det fremgår af figuren til højre, forventer over halvdelen af aftagerne, at kendskab til **plansystemet** tilegnes på arkitektskolerne. Her er der altså ikke et match mellem uddannelserne og aftagernes forventninger. Dog ser vi, at mellem 54 pct. til 57 pct. af aftagerne i undersøgelsen i mindre grad forventer, at dimittenderne tilegner sig viden om **byggejura og det politiske system** under uddannelsen, men i stedet på arbejdspladsen eller via efteruddannelse.

Hvor mener du, at arkitekter ideelt skal tilegne sig generiske kompetencer?

Øvrige kompetencer

Vi har desuden spurgt aftagerne, hvilke andre kompetencer, de lægger vægt på hos nyuddannede arkitekter. I de åbne svar nævnes en lang række kompetencer. Til højre ses kompetencer, som er nævnt af flere end fem aftagere.

Særligt er det værd at bemærke, at 11 aftagere påpeger, at nyuddannede arkitekter **ikke har kendskab til de digitale værktøjer**, som anvendes ude på arbejdspladserne. Her fremhæves især **Revit** som et vigtigt værktøj.

Én respondent foreslår som løsning på dette at lave en rundspørge mellem 20 virksomheder, for at få en føling med hvilke digitale værktøjer der anvendes på arbejdspladserne.

Forståelse for
stakeholders

Evne til tværfagligt
samarbejde

Juridisk forståelse

Kendskab til relevante
digitale værktøjer

Forståelse for
bæredygtighed og
materialer

Planlægning og
projektering

Byggeteknisk
forståelse

Arkitektuddannelserne lægger grundsten, som arbejdspladserne kan bygge videre på

Indsigterne i kompetencebehovet, som er præsenteret på de forrige sider, har vi nuanceret og uddybet i fokusgrupper med private og offentlige aftagere. Dette har ledt til en række indsigter om kompetencebehovet, som vil blive præsenteret på de følgende sider.

Grundlæggende forståelse for fagets teori og metode er centralt

I spørgeskemaet så vi, at omtrent 60 pct. af aftagerne lægger vægt på teoretiske og metodiske kompetencer, og ligeledes oplever, at de fleste dimittender besidder disse. Til gengæld mener 14 pct., at mange eller alle dimittender mangler disse kompetencer. Ifølge fokusgruppemedtagerne er det problematisk, hvis dimittender ikke har grundlæggende forståelse for de basale teoretiske og metodiske redskaber, da de udgør et fundament, som arbejdspladserne bygger videre på. Grundforståelsen gør det nemmere for aftagere at oplære dimittenderne i de discipliner, som er mest relevante for den pågældende arbejdsplads. Derfor kan en manglende basal forståelse for fagets grundsten være en barriere, da den kan være svær at tilegne sig i arbejdslivet.

De skal have en basal forståelse, og så lærer de håndværket herude ved os.

Offentlig

Man skal have en grundlæggende forståelse, lige meget om du er ansat offentligt eller privat.

Offentlig

De basale redskaber er vigtige at lære på skolen, fordi de er svære at lære efter.

Privat

Æstetikken er i højsædet på arkitektskolerne

Blikket for detajlen og æstetikken er unikt for arkitekterne

En af de kompetencer, som fokusgruppedeltagerne særligt finder unik for arkitekterne, er deres forståelse for æstetik. Ifølge deltagerne er dette en kompetence, som andre uddannelser ikke giver, hvilket er en fordel for arkitekterne på arbejdsmarkedet. Dog påpeges det, at æstetikken ikke må tage over ift. reel bygbarhed, og hvad der kan lade sig gøre inden for et projekt.

Aftagerne er bevidste om de forskellige skolars kompetenceudbud

Det Kongelige Akademi og Arkitektskolen Aarhus adskiller sig fra de øvrige relevante uddannelsesinstitutioner ift. hvilke kompetencer, kandidaterne tillærer sig. Her bliver Det Kongelige Akademi og Arkitektskolen Aarhus fremhævet for at udvikle kandidater, der netop har blik for æstetik og den smukke arkitektur på et meget højt niveau. Dog fremhæves det, at dimittendernes byggetekniske, politiske og tværfaglige kunnen er på et lavere niveau end hvad der gør sig gældende for dimittender fra Aalborg Universitet, RUC eller Københavns Universitet.

Det jeg oplever er, at de her kunstneriske processer gør, at arkitekter står stærkere i egne holdninger og forståelser af arkitektur, og hvordan det formidles (...) Og der synes jeg, skolerne er gode til at uddanne dem i, hvor de selv står med æstetik.

Offentlig

Ift. Aalborg, der er jeg enig i, at du får bedre værktøjsforståelse, byggeteknik, mere proces ift. borgerdialog og hele den forståelse af faget. Men skal jeg finde en, der skal tegne smuk arkitektur til en konkurrence, så er det en fra Det Kongelige Akademi eller Arkitektskolen Aarhus.

Privat

Aftagerne har behov for digitale kompetencer, men det gør ikke de klassiske arkitektdyder mindre vigtige

Aftagerne ser behov for både digitale og klassiske metoder

Som tidligere beskrevet, oplever størstedelen af aftagerne, at dimittenderne har digital forståelse, og dette er noget, de efterspørger. Dog så vi i de åbne svar, at dimittender kan mangle kendskab til lige netop de digitale redskaber, som arbejdspladserne anvender i praksis. Vores fokusgruppedeltagere mener, at dimittendernes kendskab til og kompetencer i diverse digitale værktøjer gavner arkitektfaget og overgangen til arbejdslivet. Dog fremhæver de også, at dimittenderne er blevet distancerede ift. fornemmelsen af størrelser og rum. Der lader altså til at være en udfordring ift. både at rumme nyere digitale metoder og de mere traditionelle metoder.

Evnen til at tegne i hånden er ikke blevet mindre relevant

Aftagerne pointerer, at mange dimittender ikke kan tegne i hånden, hvilket stadig er en vigtig egenskab for at være i stand til at formidle. Derfor efterspørger aftagerne arkitekter, der er i stand til at formidle igennem deres tegninger, fx over for bygherrer og ingeniører.

Jeg vil tilføje, at man skal være god til det digitale, men passe på det hele ikke går op i det. For de mister noget rumlig forståelse, for de ved ikke, om der er tre eller fem meter til loftet i det, de tegner, og så løber de hen til computeren og svarer "3012".

Privat

Når man kommer i et mødelokale, og der er bygherrer og arkitekter og ingeniører, så er det ham, der kan tegne, man lytter til, for det er en del af formidlingen. Og så det ikke snakken, der styrer.

Privat

Kompetencebehovet varierer på tværs af det private og det offentlige

I vores fokusgrupper blev det klart, at der er varians i efterspørgslen på kompetencer mellem det private og det offentlige.

De private aftagere efterspørger kompetencer inden for projektering

I de private virksomheder oplever aftagerne, at dimittenderne er stærke teoretisk og metodisk, men at det kan være en udfordring for dem at overføre deres viden til byggepladsen. Dette er et udfordring, hvis det på sigt kommer til at betyde, at arkitekter primært konceptudvikler, og derefter må overlade resten til andre faggrupper.

De offentlige aftagere savner kendskab til det politiske landskab

Derimod fokuserer de offentlige aftagere på forståelsen for myndigheder, politiske systemer og den økonomiske del - bl.a. hvordan der sikres midler. Aftagerne understreger, at dette er vigtigt for at vide, hvad der kan lade sig gøre, og hvad der ikke kan lade sig gøre, af hensyn til budgetter og det danske plansystem. Dette savner de hos nyuddannede arkitekter.

Jeg synes vi oplever, at der er længere mellem dimittender, der kommer ud og kan den arkitektfaglige del, der hedder projektering. Den del af faget bliver overtaget af konstruktører.

Privat

Man kan sige grundlæggende interesse for myndighed lyder kedeligt, men det er vigtigt for alt vi laver i kommunen, så det skal du have en form for interesse for. Du skal have kendskab og kan ikke lade som ingenting.

Offentlig

Noget jeg oplever, at der er for lidt kendskab til, er de økonomiske forståelser, hvad ting koster, men også hvordan man skaffer penge i et politisk system.

Offentlig

Fremtidens kompetencebehov

Aftagernes fremtidige kompetencebehov

Ud over at afdække aftagernes nuværende kompetencebehov har analysen til formål at afdække aftagernes forventning til deres fremtidige behov for kompetencer.

Dette har vi spurgt ind til i både spørgeskemaet og de to fokusgrupper, hvilket vi blive præsenteret på de følgende sider.

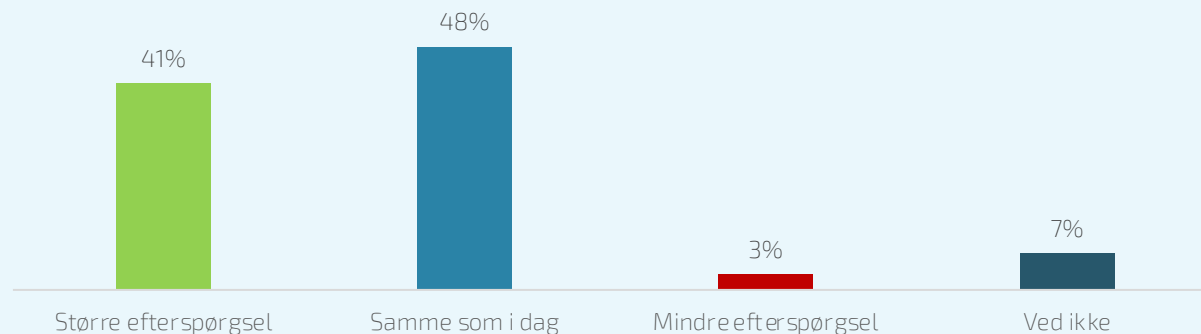
Forventning til antallet af arkitekter i fremtiden

For at få indblik i fremtidens kompetenceefterspørgsel har vi spurgt aftagerne ind til, hvorvidt de forventer, at der vil blive flere arkitekter ansat i deres virksomheder eller organisationer i de kommende år.

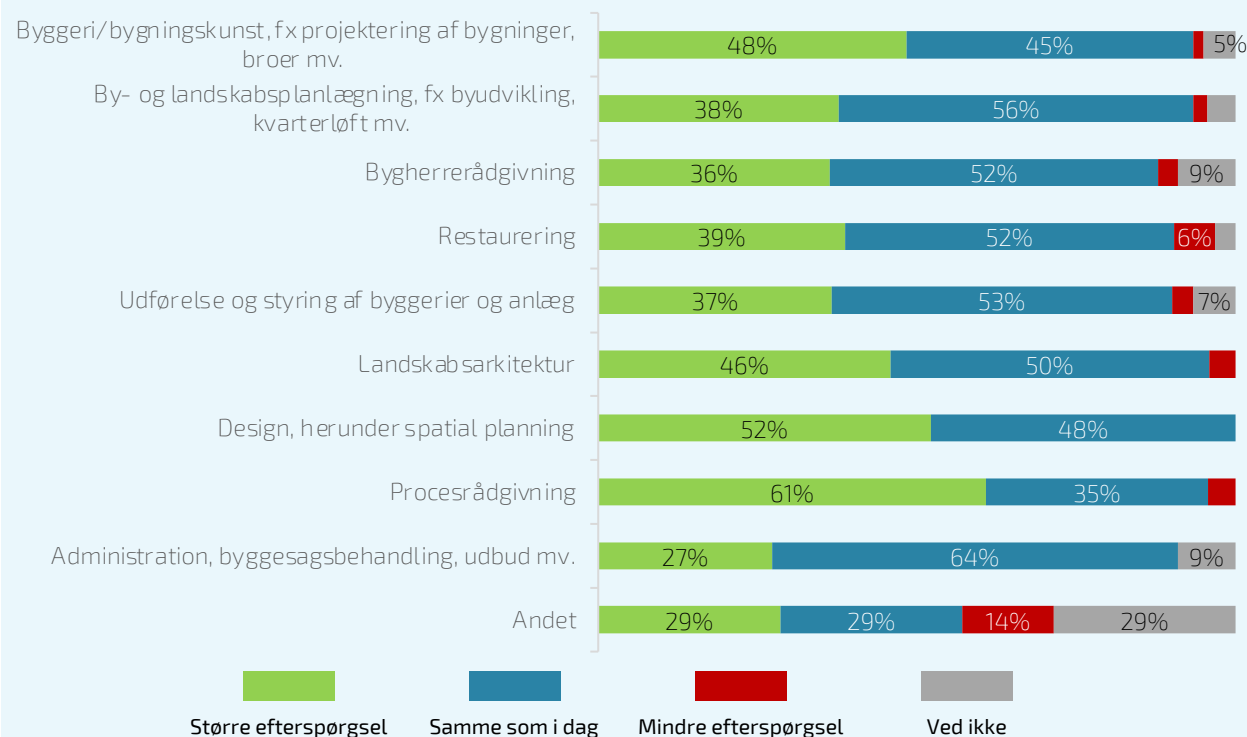
Overordnet betragtet ser vi, at der er en forventning til, at efterspørgslen på arkitekter som minimum vil forblive den samme. 48 pct. af aftagerne mener, at efterspørgslen vil forblive den samme som i dag, imens 41 pct. forventer, at antallet af arkitekter på deres arbejdsplads vil stige. Kun tre pct. forventer at ansætte færre arkitekter i de kommende år. Dette indikerer, at efterspørgslen på arkitekter i de kommende år som minimum kan forventes at være stabil og formentlig også stigende.

Hvis man kigger på svarene fordelt på brancher, så er **byggebranchen, landskabsarkitektur, design og procesrådgivning** de mest optimistiske ift. efterspørgsel. Således har mere end halvdelen svaret, at der vil være større efterspørgsel. Dog ser vi i de åbne svar fra surveyet samt i fokusgrupperne, at andre dimittendgrupper kan komme til at konkurrere med arkitekterne, blandt andet i disse brancher, hvilket vil blive uddybet på følgende side.

Hvad er jeres forventning til antallet af ansatte arkitekter i jeres virksomhed/afdeling i de kommende år?

Forventning til antallet af ansatte arkitekter i de kommende år fordelt på branche:

Aftagernes forventninger til fremtidens kompetencebehov

Arkitekternes generalistrolle vil blive efterspurgt i fremtiden

Som beskrevet forventer 41 pct. af aftagerne at ansætte flere arkitekter i de kommende år. Vi har dertil spurgt aftagerne, hvorfor de forventer denne udvikling. I de åbne svar fremgår det, at forventningen blandt andet bunder i, at arkitekter er generalister og kan tænke byggeriet holistisk. Dette mener aftagerne at der vil blive behov for i større og flere byggerier i fremtiden. Dertil nævner flere, at arkitekters arbejdsopgaver ikke kan automatiseres, hvorimod ingeniørers opgaver f.eks. i højere grad kan dette.

Flere uddannelser læner sig op ad arkitektfagets kompetencefelt

Samtidig fremhæver aftagerne i fokusgrupperne, at andre uddannelser, som læner sig op ad arkitektfaget vokser frem fra andre uddannelsesinstitutioner. Det kan komme til at betyde, at de arkitektuddannede i fremtiden i højere grad skal konkurrere med andre uddannelser. Dog pointeres det, at dette kan bidrage til videnudvekslingen mellem uddannelser, hvilket er positivt.

Aalborg er den store konkurrent, og det er fint. Men uddannelser på det gamle Skovskolen, som nu har samarbejde med KU, der kommer også rigtig dygtige kandidater derfra, og det er både på bymiljøer og byrum, men også landsplanlægning.

Offentlig

Vi har oplevet hvad det vil sige at blive skolet i at være arkitekt, og der ligger faren i, at vi kun er i de indledende faser. Og dem fra Aalborg har kompetencer, der bringer dem frem i bussen.

Privat

Jeg synes ikke, der er deciderede konkurrenter. Jeg går ind for en blanding af lidt af hvert. Man skal ikke være bange for at hoppe rundt mellem uddannelser, det er noget man kommer til at se mere, at man ikke har en linje igennem.

Offentlig

Kompetencer inden for bæredygtighed og grøn omstilling vil blive efterspurgt i fremtiden

Vi har ligeledes spurgt aftagerne hvilke kompetencer, de forventer vil blive centrale for arkitekter i de kommende år. I de åbne svar nævnes en lang række kompetencer. Til højre ses kompetencer, som er nævnt af flere end fem aftagere.

I de åbne svar er det tydeligt, at særligt **bæredygtighed, grøn omstilling** og **klimatilpasning** vil blive meget mere efterspurgt. Dette nævnes af 25 respondenter i de åbne svar, hvilket er dobbelt så meget som evne til **tværfagligt samarbejde**, som nævnes næst flest gange. Dette blev også fremhævet i fokusgruppen med de offentlige aftagere. For at sikre bæredygtigheden i byggeriet er der behov for at tænke i nye materialer, og det pointeres, at især arkitekter er eksperter på dette område.

Derudover har aftagerne en forventning om, at evnen til at **samarbejde med andre fagligheder** vil blive vigtige for arkitekter i fremtiden, fordi de løsninger, der kræves for at skabe bæredygtigt byggeri, forudsætter en række forskellige fagligheder og kompetencer.

For at få trykket noget omkring bæredygtighed i bund, så skal der bygges på en anden måde med andre materialer. Så at udfordre den gængse måde at bygge på, det er i høj grad arkitekter der skal det.

Offentlig

Der findes efteruddannelsesstilbud, som potentielt kan integreres i arkitektuddannelsen

Fremtidens kompetencebehov spejles i aftagernes behov for efteruddannelse. Dette har vi derfor også spurgt ind til. Flere end 10 aftagere forventer at sende deres medarbejdere på efteruddannelse i:

- Bæredygtighed, grøn omstilling og klimatilpasning
- Ledelse og projektledelse
- Jura
- Byggeteknik

Efteruddannelse i bæredygtighed blev nævnt af 38 aftagere, hvilket er omtrent dobbelt så mange gange som ledelse og projektledelse, som lå nummer to på listen.

Vi ser desuden, at aftagerne har mest interesse i enkelt- og flerdagskurser, og således i begrænset grad i længerevarende efteruddannelse. Dette skyldes især, at der ikke er ressourcer til at sende medarbejdere på længere efteruddannelser. Yderligere pointeres det i fokusgrupperne, at der burde være plads i uddannelserne til at uddanne de studerende i nogle af de ting, som aftagerne ender med at sende deres ansatte på efterkurser i, fordi kurserne er så kortvarige.

“
“
Alle nyuddannede bliver også kastet to dage på kursus, og det tænker jeg, der burde være plads til på arkitektskolen.

Offentlig

“
“
Vi har det det sådan, at hvis man har været på arkitektskolen, så foretrækker vi, at man har taget byplan-overbygningen.

Offentlig

“
“
Man kan lave samarbejder med nogle af de andre uddannelsesinstitutioner. Tag et halvt eller helt år der for at supplere det, man har forvejen.

Offentlig

Aftagernes fokuspunkter i rekruttering

Aftagernes fokuspunkter i rekruttering

Vi har også set på, hvad aftagerne særligt fokuserer på, når de rekrutterer.

Dette har vi spurgt ind til i både spørgeskemaet og i de to fokusgrupper, hvilket vil blive præsenteret på de følgende sider.

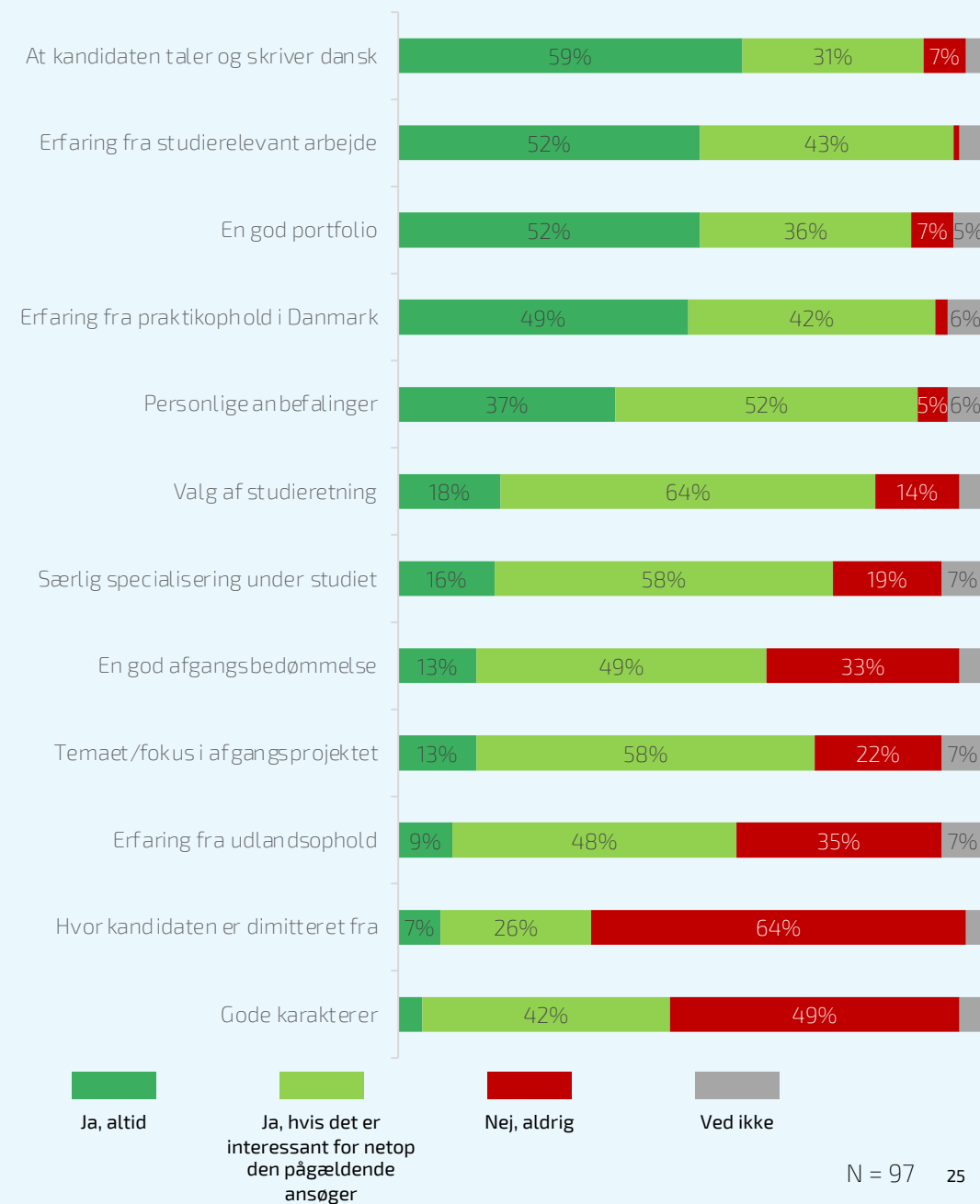

Aftagernes fokuspunkter i rekruttering

Erhvervserfaring, portfolio og sproglige kompetencer er de fokuspunkter, der fylder mest for aftagerne, når de skal rekruttere arkitekter. Omtrent halvdelen af aftagerne har markeret, at de lægger vægt på disse. Dette understøttes af svarerne fra fokusgrupperne, hvilket udfoldes på de efterfølgende sider.

Samtidig ser vi, som det fremgår i figuren til højre, at uddannelsesinstitution har mindst betydning for aftagerne, når de rekrutterer arkitekter. Derudover ser vi at karakterer kun betyder noget for aftagerne, hvis det er interessant for netop den pågældende ansøger, hvilket kan afhænge af forskellige faktorer. At karaktererne ikke vægtes højt gik ligeledes igen i fokusgrupperne, hvilket også blive uddybet nærmere på de følgende sider.

Lægger I vægt på følgende forhold, når I rekrutterer arkitekter?

Karakterer spiller en lille rolle i rekrutteringen...

Som vist på forrige side, spiller karakterer ikke en stor rolle for dimittenders potentielle ansættelse. Denne observation gjorde sig også gældende ved samtalerne med aftagere. Særligt de private aftagere fremhæver, at de ikke kigger på karakterer hos en potentiel ny ansat, men i stedet fokuserer på andre parametre, herunder gåpåmod og erhvervserfaring. Karakterer vægter dermed ikke særlig tungt i rekrutteringsprocessen, hvis ansøgeren lever op til forventningerne på andre parametre.

I fokusgruppen med de offentlige aftagere blev karakterer slet ikke nævnt som et parameter, hvilket ligeledes indikerer, at karakterer heller ikke er et centralt fokuspunkt i rekrutteringen hos de offentlige aftagere.

“
(...) det sidste jeg kigger på er karakter, hvis det andet spiller.”

”

Privat

“
Man kan komme langt på gåpåmod, og det er ofte dét, vi kigger mod, frem for resultater og karakterer, for har man den, kan man tilegne sig resten.”

”

Privat

“
Jeg kigger heller ikke på karakterer.”

”

Privat

... mens erhvervserfaring har en stor betydning

Både de private og offentlige aftagere tillægger studiejob og praktik høj værdi, når de rekrutterer nyuddannede arkitekter. Aftagerne fremhæver, at dimittender, der har haft relevant erhvervserfaring gennem deres studietid, i højere grad viser, at de kan indgå på en arbejdsplads modsat dem, som ikke har relevant erhvervserfaring. Derfor står kandidater med erhvervserfaring stærkere end dem uden, og det er gældende for både det private og det offentlige.

Behovet for kendskab til at indgå på en arbejdsplads blev også fremhævet som vigtigt i spørgeskemaundersøgelsen, hvor 91 pct. har svaret, at de lægger vægt på forståelse for arbejdsgange og procesforståelse. Der er dog uenighed mellem private og offentlige angående hvor stor betydningen er. Iblandt de offentlige aftagere er det den vigtigste erfaring, man kan gøre sig som arkitekt. De private aftagere rangerer det på en andenplads. Hvad de rangerer som vigtigst, uddybes på følgende side.

Nummer to er CV, hvor praktik tæller meget, især hvis det ses, at man har forlænget og har en fornemmelse af en tegnestue og har været glad for det.

”

Privat

Nummer to er studiejob, der er en disciplin i det at være på en tegnestue.

”

Privat

Hvis du har to kandidater, hvor den ene har været i praktik og den anden ikke har, så har det stor betydning. Og hvis de har været i praktik her, så ved vi, hvad de kan.

”

Offentlig

Vi ser meget på studiejob, for så er man allerede et skridt foran de andre, ift. hvis man er nyuddannet. Det betyder meget. Det vigtige er at vise, at man kan have et job, og har man været ved noget relevant, så betyder det sindssygt meget.

”

Offentlig

Aftagerne tillægger portfolioer forskellig betydning

Aftagere fra det private og offentlige er uenige om, hvilken rolle portfolioer spiller, når de skal rekruttere arkitekter. De private aftagere mener, at portfolioen er vigtigst, hvor de offentlige ikke tillægger den værdi. De private aftagere rangerer portfolioen som det vigtigste element i en ansøgning, og de giver udtryk for, at det er afgørende for, om man kigger videre på kandidaten. Derimod siger de offentlige, at det er erhvervserfaringen der er vigtigst, og at portfolioen ikke spiller nogen rolle, andet end at det er sjovt at se.

“ Skal man se rækkefølgen ift. at rekruttere, så er det for mit vedkommende helt basalt med den visuelle formidling i portfolioen. Hvis ikke det fænger, så går jeg ikke videre. ”
Privat

“ Nej, den (portfolio) er ikke vigtig. Vi kigger på den. Den ser sjov ud, men vi bruger ikke tid på på den. ”
Offentlig

Der er en udfordring med kandidaternes sproglige kompetencer

Aftagerne mener, at det er vigtigt med stærke sproglige kompetencer, men disse er kandidaterne udfordret på. Som arkitekt er det vigtigt at være stærk i det danske sprog, da man skal kunne formulere sig skarpt og kommunikere med borgere, kunder mv. Derudover pointerer aftagerne, at dimittendernes evne til at kommunikere idéer og essensen ved tegninger på en effektiv måde er essentielt for deres arbejde. Aftagerne oplever dog at flere kandidater ikke har sproget med sig, hvilket vil være et problem i en potentiel ansættelse.

Dette udtryk for manglende, men efterpurgte sproglige kompetencer blev også påpeget, da respondenterne blev spurgt ind til de generiske kompetencer. Her svarede over halvdelen, at de lægger vægt på sproglige- og mundtlige formidlingsevner, men oplever, at nogle dimittender mangler dette.

Noget der kigges på i en portfolio er, om de er velformulerende, og om de kan sætte en tekst sammen. Det nytter ikke noget, at et præsentationsmateriale er fyldt med stavefejl. Man skal være hurtig til at pointe ud, hvad der er vigtigt og essensen i de ting.

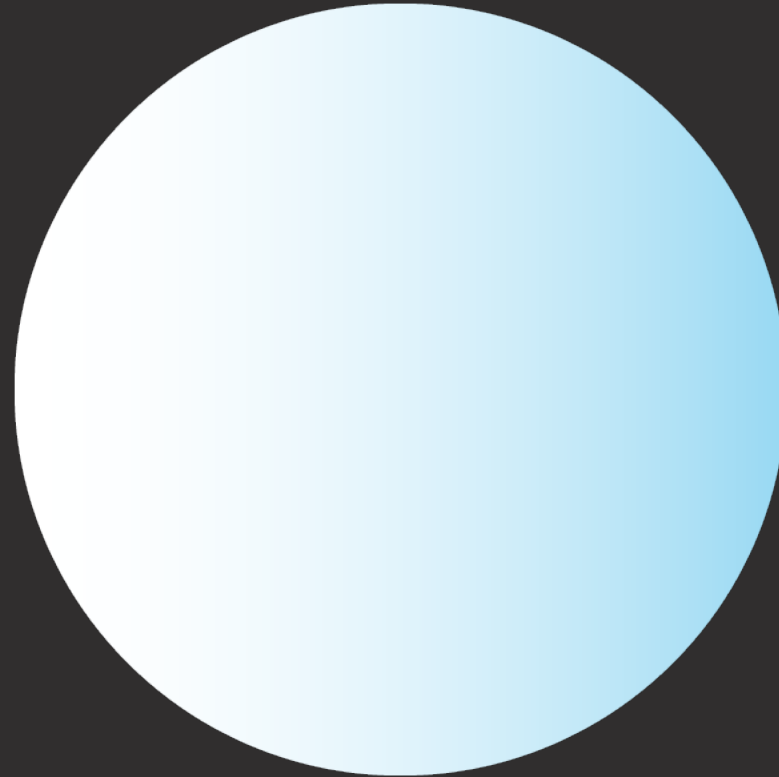
Privat

Derudover er mange kandidater også dårlige til at formulere sig skriftligt, det er en ting. Så kan man måske begå sig på en tegnestue, men ikke i en kommune, hvor sproget er vigtigt. Så er der også arkitekter, der har det danske sprog med sig, men det er ikke dyrket, og der skal så arbejdes med det. Det er dygtige folk der også har gået i dansk gymnasium, men hænger efter andre studier, hvor man har arbejdet med det danske skriftligt.

Offentlig

Bilag

Metode

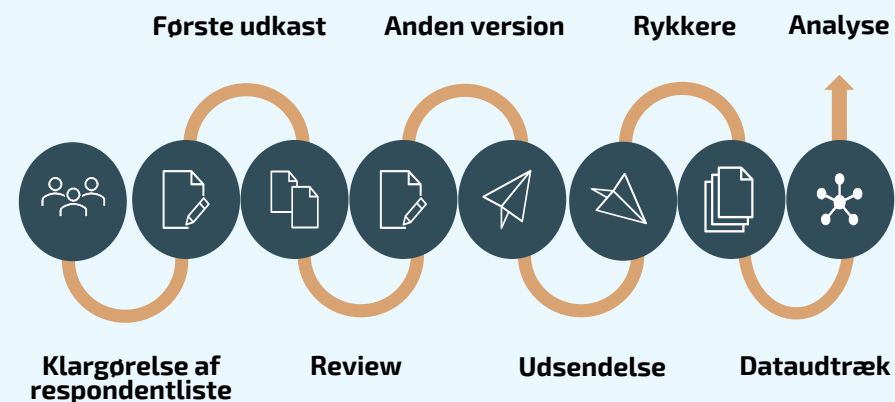
Survey

Surveyet er blevet udsendt via email til 380 aftagere fra både den private og offentlige sektor, samt via rektorenes LinkedIn-profiler. Vi har fået 97 gennemførte besvarelser, som datasættet bygger på. Dermed er analysen ikke dækkende for alle aftagere af nyuddannede arkitekter. Ikke desto mindre, bygger indsigterne på input fra disse 97 arbejdspladser, der har arkitekter ansat og dermed kan give kvalificeret input på dimittendernes kompetencer, og hvordan disse matcher kompetencebehovet i virksomhederne.

Det har ikke inde for denne analyses rammer været muligt at opnå det fulde overblik over arbejdsmarkedet for arkitekter, og hvor nyuddannede arkitekter er ansat. Derfor er det ikke muligt at lave en decideret frafaldsanalyse. Vi ser dog, at respondenterne hovedsagligt udgøres af private arkitektvirksomheder (72%) og offentlige arbejdsgivere (23%). Dermed er andre private arbejdsgivere, som typisk rekrutterer nyuddannede arkitekter, underrepræsenterede. Dette gælder fx aftagere inden for design og indretning, handel samt øvrig vidensservice. Undersøgelsen dækker dog nogenlunde fordelingen af ansættelser inden for private tegnestuer og offentlige myndigheder og giver derfor en god indikation for, hvordan kompetencebehovet ser ud for disse arbejdsgivere. Yderligere baggrundsdata på respondenterne kan findes under Øvrige surveyfigurer.

Surveyet har omhandlet hvilke kompetencer aftagerne vægter højest, og hvorfra de mener disse kompetencer skal tilegnes. Derudover bliver der spurgt ind til betydningen af erfaringer og karakterer, hvor mange arkitekter de i dag har ansat, hvordan de vurderer, at udviklingen i antal ansatte vil se ud i fremtiden, samt hvor de rekrutterede er dimitteret fra.

DAMVAD Analytics' proces for udsendelse af spørgeskemaer

Fokusgrupper

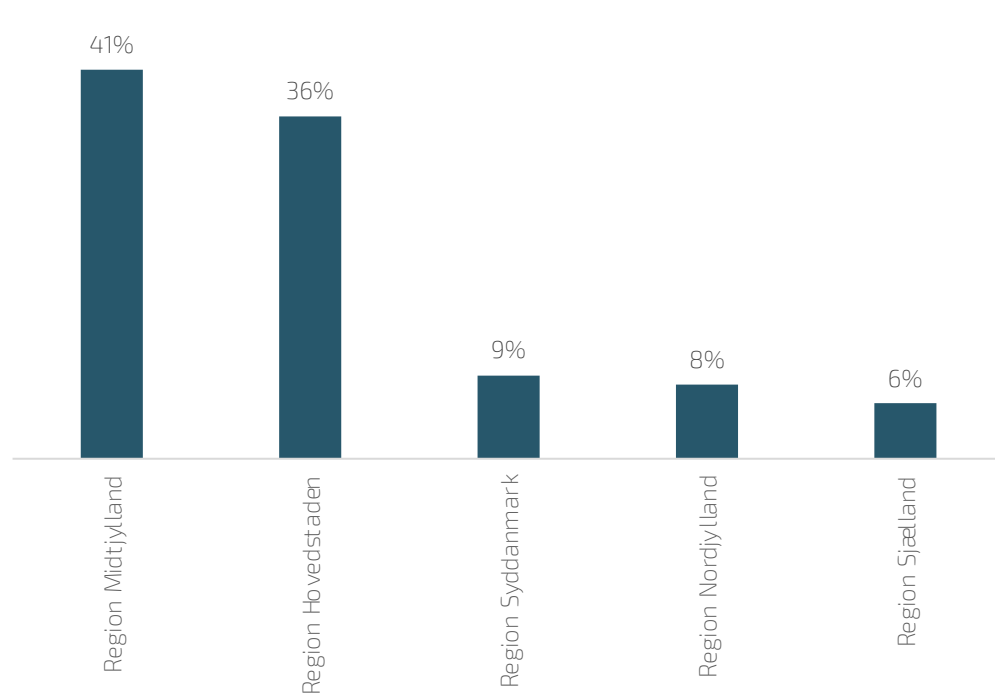
Som supplement til surveydata har vi afholdt to fokusgrupper over Microsoft Teams for henholdsvis offentlige og private aftagere med fem deltagere i hver. Disse havde en varighed på 1,5 time. Informanterne er blevet udvalgt ved en gennemgang af surveyrespondenter, som gerne ville indvilge til interview. Respondenterne er blevet udvalgt på baggrund af diversitet mellem offentlig og privat, størrelse på virksomhed, hvilken sektor de befinder sig i, samt deres øvrige svar, for at gøre det så repræsentativt som muligt, og høre nogle forskellige historier.

Fokusgrupperne havde til formål at få uddybet indsigterne fra surveyet, og bidrage til at få en helhedsforståelse af aftagerenes syn på de nyuddannede arkitekter. Derudover skulle fokusgrupperne belyse eventuelle forskelle i disse opfattelser mellem de private og offentlige aftagere. Interviewene omhandlede temaerne: Kompetencer, tilegnelse af kompetencer, arkitektskolerne og øvrige uddannelser, erfaringer og forventninger til fremtiden.

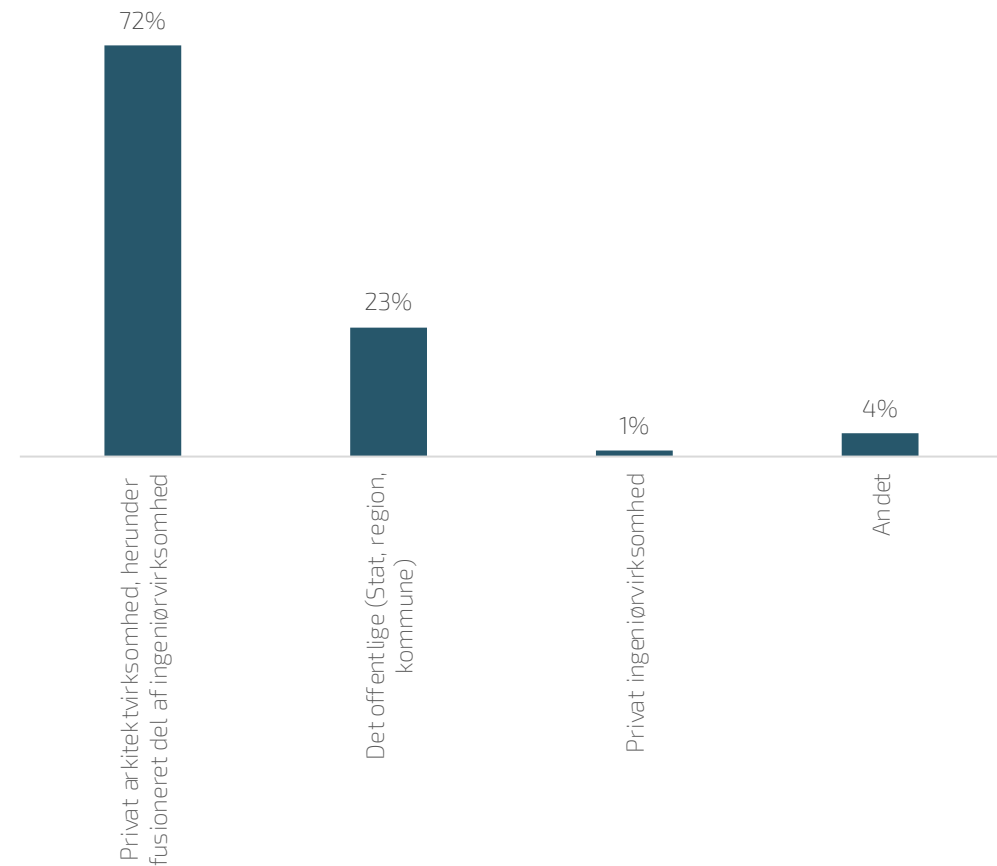
Navn	Stilling	Organisation
Offentlige		
Lene Nebel	Teamleder Plan & GIS	Aabenraa Kommune
Paw Gadgaard	Funktionsleder for lokalplan	Odense Kommune
Søren Nellemann	Byplanlægger	Vejle Kommune
Ann-Sophie Øberg	Gruppeleder By og Landskab	Morsø Kommune
Bo Kjersgaard	Spatial planner	Næstved Kommune
Private		
Carsten Kronborg Hald Olesen	Arkitekt / partner	LINJEN A/S
Anders Strange	CCO / Stiftende partner	AART
Anne Lene Jørgensen	Arkitekt / indehaver	Varmings Tegnestue
Mads Tenney Jordan	CEO / partner	LYTT
Rasmus Kierkegaard	Direktør Århus / Associate partner	Rubow Arkitekter

Øvrige surveyfigurer

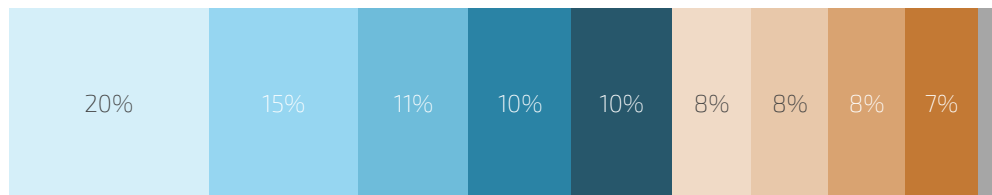
I hvilken region ligger virksomheden/organisationens primære adresse?

Hvilken sektor er virksomheden/organisationen del af?

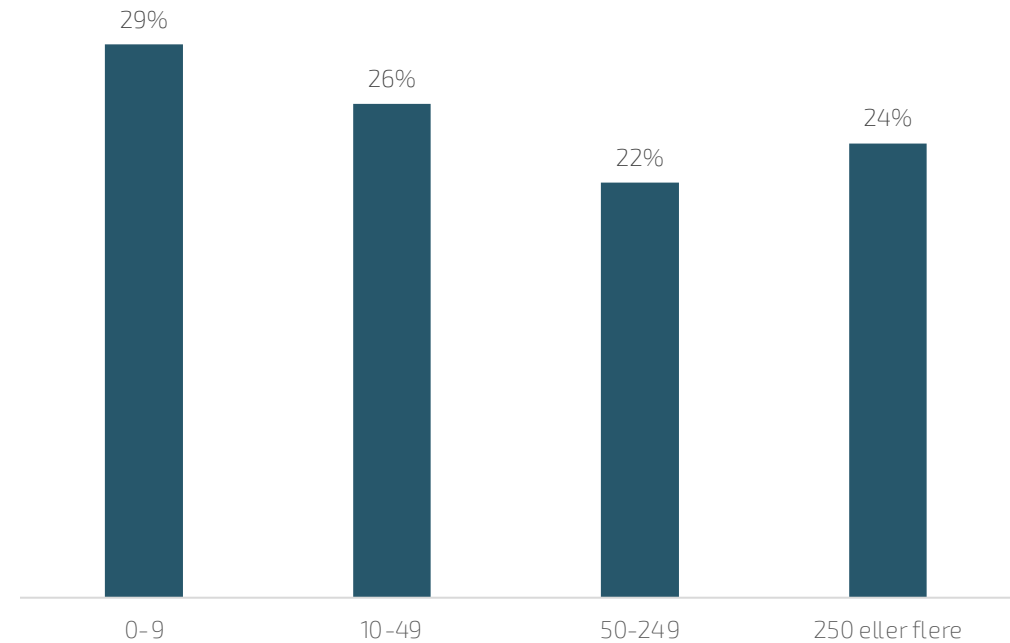

Hvilke af følgende kategorier beskriver bedst det, som I beskæftiger jer med til dagligt?

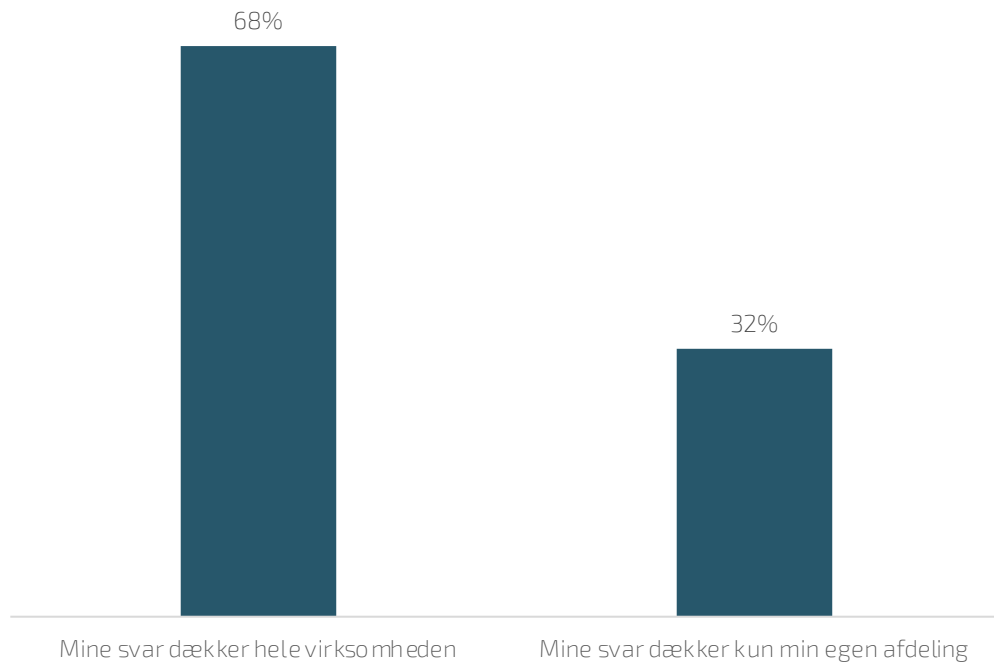

- Byggeri/bygningskunst, fx projektering af bygninger, broer mv.
- By- og landskabsplanlægning, fx byudvikling, kvarterløft mv.
- Bygherrerådgivning
- Restaurering
- Udførelse og styring af byggerier og anlæg
- Landskabsarkitektur
- Design, herunder spatial planning
- Procesrådgivning
- Administration, byggesagsbehandling, udbud mv.
- Andet

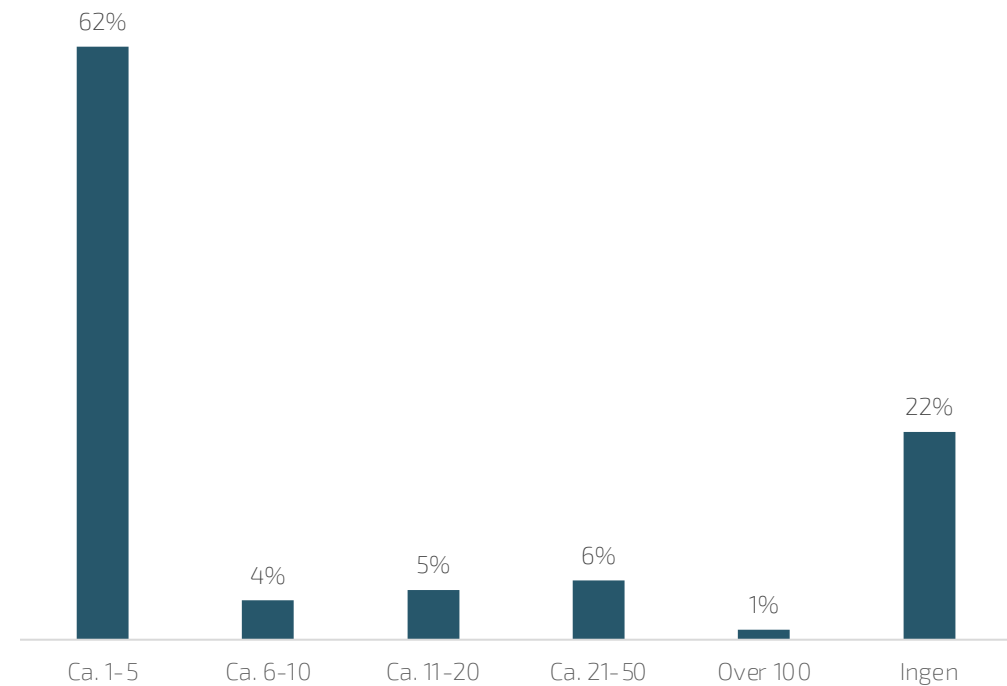
Hvor mange ansatte er der i hele virksomheden/organisationen?

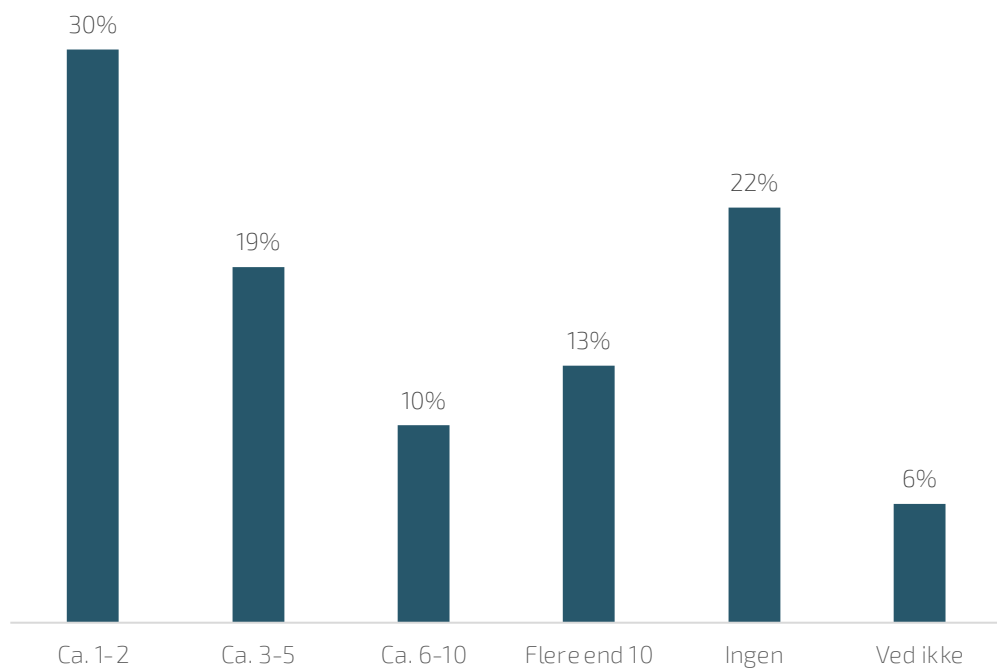
Når du i det følgende skal svare på spørgsmål om de nyuddannede arkitekter, I har ansat, vil du så svare ud fra dit kendskab til hele virksomheden eller ud fra den afdeling, du er ansat i?

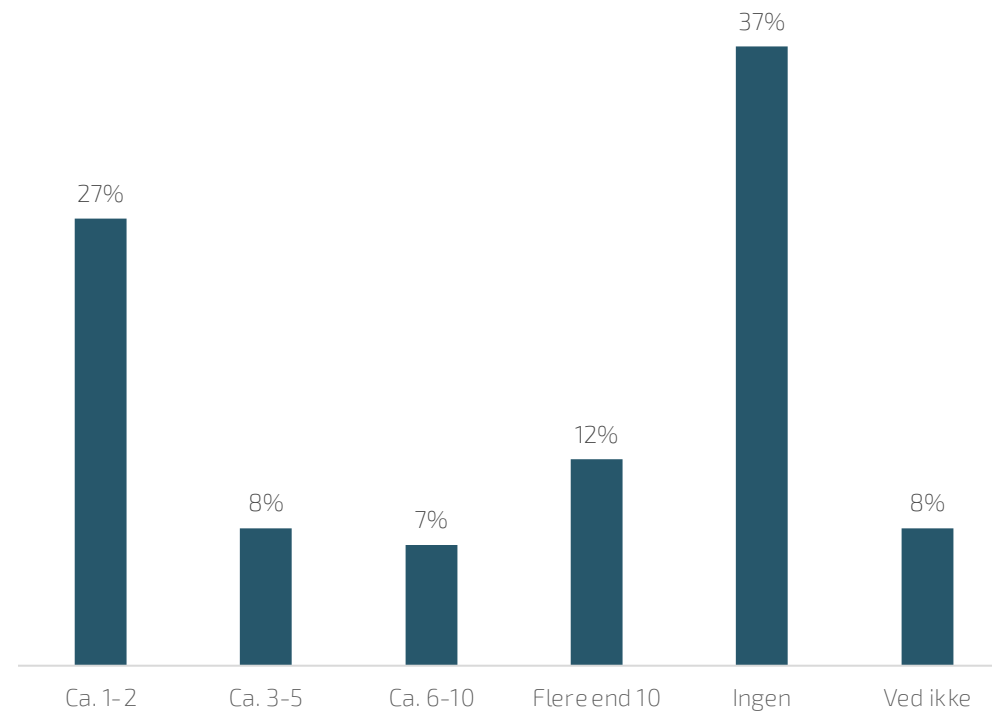
Hvor mange nyuddannede arkitekter (uddannet inden for de sidste fem år) har I ansat?

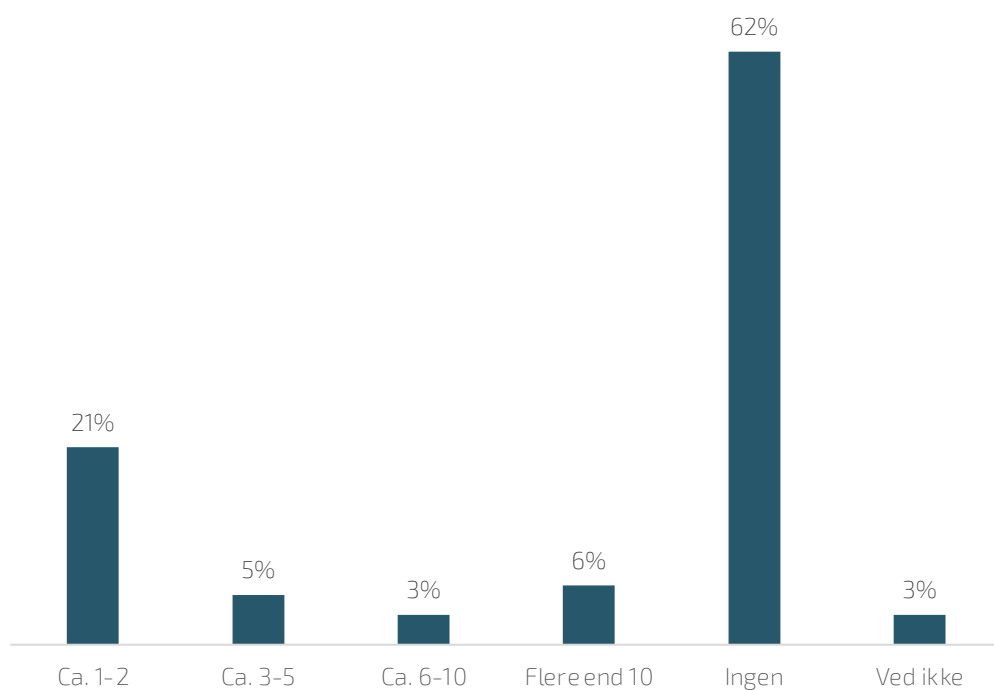
Hvor mange af jeres arkitekter er uddannet på Arkitektskolen Aarhus?

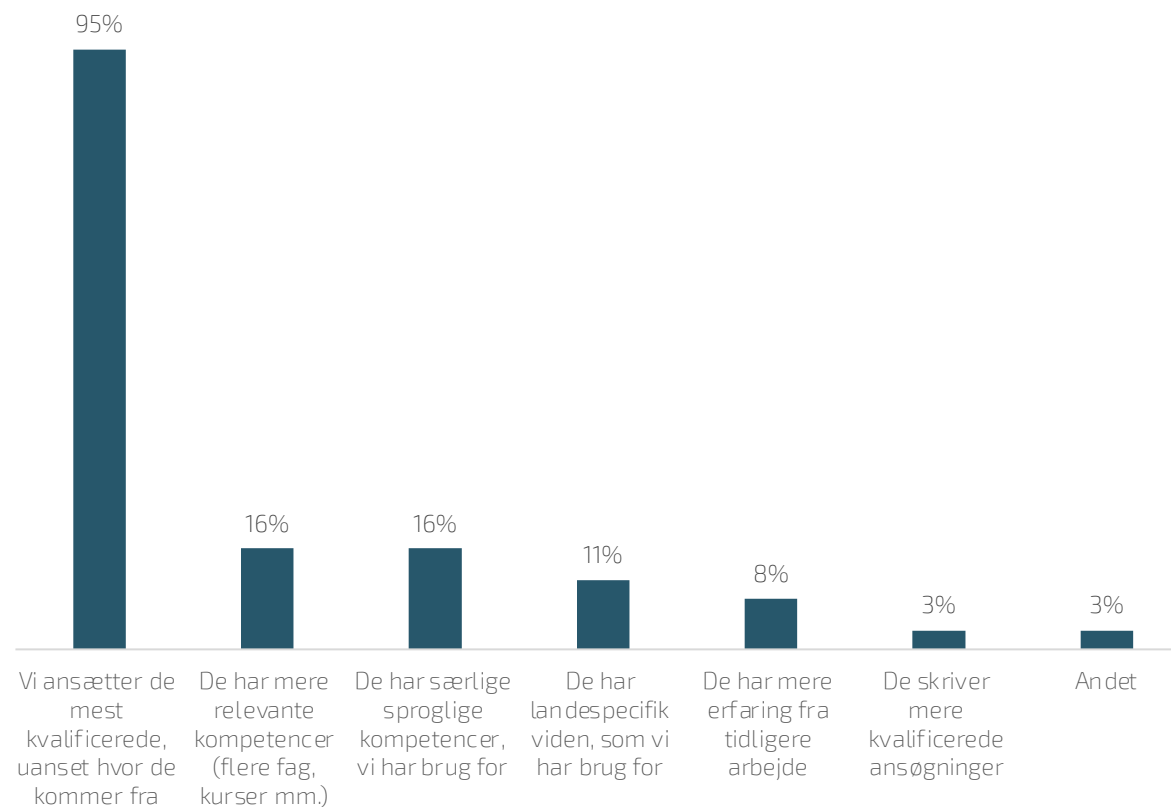
Hvor mange af jeres arkitekter er uddannet på Det Kongelige Akademi?

Hvor mange af jeres arkitekter er uddannet i udlandet?

Hvad er de primære årsager til, at I ansætter arkitekter uddannet i udlandet? (sæt gerne kryds ved flere af de afgørende faktorer)

Tak for opmærksomheden